

ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ САМОСТІНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ НА ЗАНЯТТЯХ З АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

СТАШЕНКО М.С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Актуальність дослідження. В законі України «Про вищу освіту» перед сучасними вищими навчальними закладами поставлено завдання забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці, здатних до творчого, професійного саморозвитку, до неперервної самоосвіти, до освоєння й упровадження новітніх технологій. У зв'язку з цим актуальність дослідження обумовлена необхідністю посилення у студентів вищої школи науково-пізнавальної мотивації та формування у них умінь самостійного пошуку, обробки, структурування інформації, щодо їх обраної професії.

Однак наявні дослідження висвітлюють особливості самостійної пізнавальної діяльності переважно з точки зору загальнотеоретичних закономірностей розвитку особистості. В проблемі специфіки формування пізнавальної самостійності студентів першого курсу архітектурного факультету у процесі архітектурного проектування, предмету з своєї майбутньої професії, чимало відкритих питань як у теоретичній, так і в практичній площині.

Постановка проблеми. Пізнавальна самостійність – це якість особистості, яка проявляється в її практичній діяльності, спрямованій на самостійне опанування професійними знаннями, вміннями і навичками за для досягнення поставленої мети. Для того щоб сформувати пізнавальну самостійність необхідні певні обставини, створені у процесі навчання. Отже, результативність й ефективність формування пізнавальної самостійності студентів у процесі опанування ними професійної дисципліни зумовлюються сукупністю факторів та умов, що створюють можливість організації навчання, орієнтованого на пошук і розвиток потенціалу кожного окремого суб'єкта навчального процесу. Формування пізнавальної самостійності обумовлене взаємодією внутрішніх і зовнішніх факторів (табл. 1). З точки зору вікової психології, юнацький вік, на який припадають студентські роки. Студенти починають цікавитися певною галуззю наукового пізнання. Мотивація набуває професійного спрямування. Правильне виявлення професійних мотивів і інтересів – важливий чинник задоволення від професії у майбутньому. Інтерес є одним із мотивів навчання, компонентом навчальної мотивації, який можна вважати проявом пізнавальних мотивів. Стійкий пізнавальний інтерес студентів породжує потребу в пізнанні, що

виявляється в інтересі до самостійного придбанням знань, розвиває ініціативу, творчість, пізнавальну активність.

Табл. 1. Фактори, що впливають на ефективність формування пізнавальної самостійності студентів першого архітектурного факультету

Фактори формування пізнавальної самостійності студентів 1-2 курсу архітектурно факультету	
Внутрішні фактори	Зовнішні фактори
Розвинена внутрішня мотивація у студентів до постійного оновлення професійних знань	Зміст навчального матеріалу
Індивідуальні особливості (пізнавальні здібності, особливості нервової і когнітивної системи)	Організація навчального процесу (засоби, форми та методи навчання)
Володіння способами пошуку та обробки інформації	Вплив макро- і мікросередовища (сім'я, одногрупники)
Особистий досвід студента	Адаптація першокурсників до навчання у ВНЗ
Рівень навчальної підготовки студента	Консультація студентів викладачами
Самоконтроль, самоаналіз	Оптимальне поєднання обсягів аудиторної та позааудиторної самостійної роботи
Наявність адекватно самооцінки	Якісний контроль (зворотній зв'язок)

Висновки. Досвід і практика роботи у ВНЗ свідчать, що у студентів, особливо на першому курсі, пізнавальна самостійність розвинута на початковому рівні. Тому недооцінка викладачами організаційних умінь у студентів може негативно вплинути на ефективність організації самостійної навчальної діяльності студентів першого-другого курсів архітектурного факультету.

Зміст навчального матеріалу, повинен бути таким, щоб його засвоєння розвивало мислення у студентів. Першочерговим є відбір теоретичного матеріалу, на якому викладач акцентує увагу студентів. Тому при наповненні змісту навчального матеріалу необхідно врахувати особливості студентів, базовий рівень знань, їх здібності. Відбір і структурування змісту навчання тісно поєднані з засобами оволодіння знаннями. Організація матеріалу таким чином, що він створює цілісну систему, яка поступово розгортає навчальну інформацію.